

La duana

BAMBÚ LECTOR 4

1 Observa la coberta del llibre:

- Explica el dibuix de la coberta.
On es repenja aquesta noia?

2 El títol de la novel·la és:

- Explica què és una *duana*. Si no ho saps, pregunta-ho.

- Has anat alguna vegada a un altre país? Hi has observat costums diferents respecte d'on vius?

3 Llegeix la contracoberta i respon a les preguntes:

«La nostra història se situa a l'escenari **burocràtic** i ranci d'una duana, des d'on resseguim la jornada dels **funcionaris** que perceben els **drets** establerts sobre certes mercaderies, revisen el contingut dels equipatges i demanen la identificació pertinent als viatgers. La seva feina és força **galdosa** en un món sense portes. I és que aquesta mena de delegats del govern acostumen a ser uns agents **primmirats** que no en deixen passar ni una. Però, què passaria si un dia aquests **escrúpols** els fessin barrar el pas a tota mena de nouvinguts que no s'escaiguessin a un perfil determinat? Què hi perdríem? Quin seria el desenllaç de la història? En un món cada vegada més definit pels que van i els que vénen, entrellucar la resposta a aquestes preguntes ens pot ajudar a trobar el camí al viatge de la nostra vida.»

- ▶ Què signifiquen aquestes paraules del text? Busca-les en el diccionari.

Burocràcia: _____

Drets: _____

Galdós: _____

Primmirat: _____

Escrúpol: _____

- ▶ Comenteu entre tots què vol dir *ser funcionari*. Poseu-ne algun exemple.

- ▶ Creus que qualsevol pot ser funcionari, o s'han de passar unes proves o exàmens per ser-ho?

- ▶ Per què creus que es diu que la duana és *un escenari ranci*?

- 1 El text comença amb: «Temps era temps...». Busca altres maneres similars de començar una història.

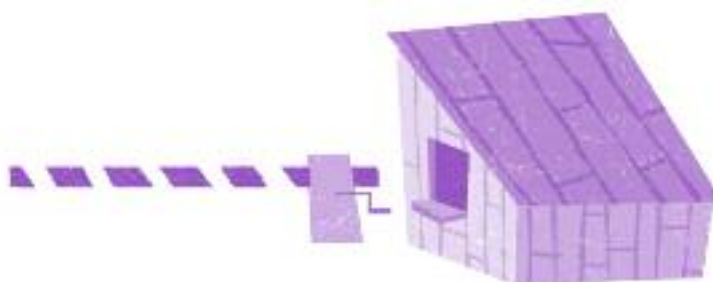
_____	_____
_____	_____
_____	_____

- 2 Relaciona les expressions següents amb el seu significat.

País pròsper	☐	☐	País. Territori d'una nació, d'un poble.
Comunitat internacional	☐	☐	Bo, favorable, beneficiós.
Frontera estantissa	☐	☐	Persona o grup de persones de molt poder que sap fer una feina.
Autoritat competent	☐	☐	Vida en estat de torbació que no permet veure clar què s'ha de fer o dir.
Pelegrins forçosos	☐	☐	Límit que separa dos territoris i que comença a corrompre's.
Existència atribolada	☐	☐	Persones que viatgen de manera obligatòria per diversos motius.

- 3 A la vall hi havia tres bedolls. Marca l'expressió que completi la frase:

La funció del bedoll és...	☐	...esperar els pelegrins.
	☐	...supervisar els continguts de la maleta.
	☐	...registrar en els llibres gruixuts.

- 4 Observa la il·lustració i digues què fan i com són els personatges que hi apareixen.

- 5 La duana està situada en una vall. Busca a Internet o en una enciclopèdia el nom de les valls més conegudes que hi ha a la teva comarca. Escriu-ne els noms i digues en quines has estat.

► Jo visc a la comarca _____

► Les valls que hi ha són _____

► He estat a la vall _____

- 1 L'home que arriba a la duana vesteix un turbant i una llarga toga blanca que el cobreix fins als peus. Marca de quin país deu provenir.
(Fixa't en les pistes que ens dóna el text: «un emir del meu país...»).

- ☐ Etiòpia
- ☐ Espanya
- ☐ Aràbia Saudita
- ☐ Mèxic

- 2 Busca en el mapa següent la situació del país d'aquest viatger i pinta-la de color.

3 Digues tres coses que facis al llarg del dia en què et calguin els nombres.

1. _____
2. _____
3. _____

4 Com ordenaries les idees següents? Escribe l'ordre de l'1 al 3 en les caselles.

▶ De poc important a molt important.

☐ ser astronauta ☐ anar al cinema ☐ menjar un flam per postres

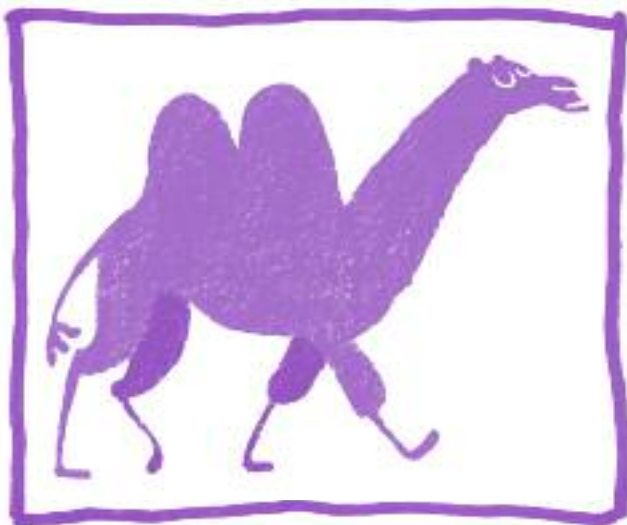
▶ De molt important a poc important.

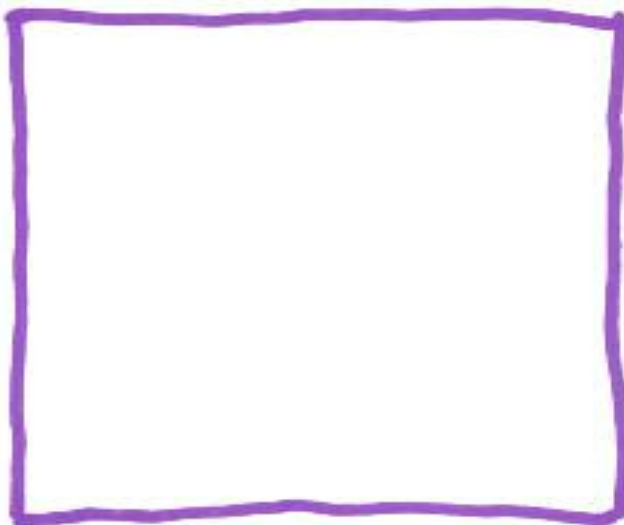
☐ el regal de la mare ☐ donar menjar als peixos ☐ menjar pipes

▶ De molt divertida a poc divertida.

☐ parar taula ☐ anar a una festa d'aniversari ☐ anar a la platja

5 Escribe a les etiquetes els noms d'aquests dos animals (camell i dromedari) i dibuixa el que hi falta.

1 Observa el personatge següent:

► D'on creus que és l'home de pell colrada?

2 El personatge de pell colrada fa un pastís amb la xocolata que porta.
Escriu altres dolços o menjars que també tinguin xocolata.

PLATS FETS AMB XOCOLATA

- 3 Després de llegir la recepta del pastís de xocolata, segueix-ne l'estructura per escriure la recepta del teu plat preferit.

- 4 Llegeix el fragment següent del text i respon a la pregunta:

«Abans de passar a l'acció, però, van tenir temps de repassar tots els ingredients. Així van detectar que sobrava un dels components i que en faltava un altre d'essencial. **Sabríeu dir quins són?**»

- 5 Completa la frase següent amb la paraula correcta:

Les taques fosques i oloroses del llibre són de...

☐ ...fang.

☐ ...xocolata.

☐ ...cafè.

- 6 Els guàrdies s'esbatussen a l'hora de repartir el pastís i no signen l'autorització del viatger perquè... Inventa un motiu i escriu-lo.

1 Llegeix atentament el fragment de la pàgina 22 i després relaciona les dues columnes:

El fornit... ○

○ ...va solucionar el conflicto.

El golafre... ○

○ ...va donar un cop al cap amb un bastó.

El mariner... ○

○ ...se'n va amagar una bona part sota l'americana.

El nyicris... ○

○ ...va quedar mig estabornit.

2 El mariner prové del port del Pireu, d'Atenes (a Grècia). Prova de localitzar Grècia en el mapa i pinta'l del color que vulguis.

► Marca amb una creu la capital de Grècia.

○ Madrid

○ París

Atenes

 Londres

- 3 El mariner proposa que facin una assemblea per acordar quin és el millor sistema per repartir el pastís. Si a la teva classe es fes una assemblea, quins temes t'agradaria que es tractessin? Explica'ls.

TEMES	PROPOSTES DE RESOLUCIÓ

- 4 Observa en la il·lustració següent el gest que fa el personatge amb els braços i les mans i respon a les preguntes.

- ▶ Aquest gest significa _____
- ▶ En quin àmbit es fa servir molt? _____
- ▶ Tu l'has fet alguna vegada? _____
- ▶ Per què? _____

- 5 Completa la frase com tu vulguis:

El conflicte es va fondre més de pressa que _____

- 6 Què significa la paraula *democràcia*? Marca l'opció correcta.

- ☐ Sistema polític en què els parlaments i els governs són elegits pel poble, i en què hi ha llibertat per expressar les idees.
- ☐ Règim polític en què tot el poder depèn d'una persona o d'un grup reduït de persones, i en el qual no hi ha llibertat d'expressió.

- 1 Llegeix aquesta descripció i dibuixa un dels membres de la família exòtica.

«Uns quants dies després va arribar fins a aquells confins remots una família exòtica plena de farcells. La minsa escletxa per on se'ls escapava la mirada semblava dibuixada per un sol traç en el rostre.»

► D'on prové la família exòtica? _____

- 2 Busca la paraula correcta entre totes les que trobaràs a continuació i escriu-la allà on correspongui.

arròs, seda, pasta, pólvora, pebre, cotó

- Vestit d'un tacte fi i fred _____
- Aliment que es recargola _____
- Polsim que té propietats desconegudes _____

- 3 Explica quins artificis t'agrada veure esclatar per Sant Joan amb els pares o amb els teus amics.

- 4 Què faries per posar fi a la fam del món si tu fossis governant?
Explica les teves idees.

- 5 Recordes a quin origen pertanyen les paraules següents? Emplena la taula:

paquiderm, tarima, cafè, caviar,
frac, espia, club, papaia,
alcova, mòmia, orfeó, vaselina, foto,
futbol, liceu, cadet, lògica, abstemi, cretí, tabac

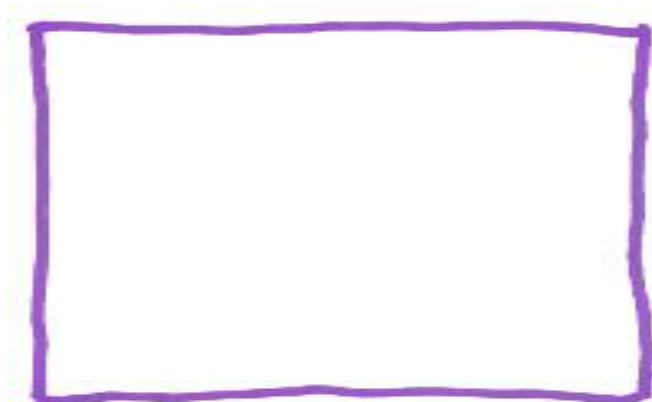
Quètxua	patata
Turc	
Francès	
Anglès	
Llatí	
Grec	
Gòtic	
Caribeny	
Americà	
Àrab	

- 6 Com acostumes a menjar les patates bullides?

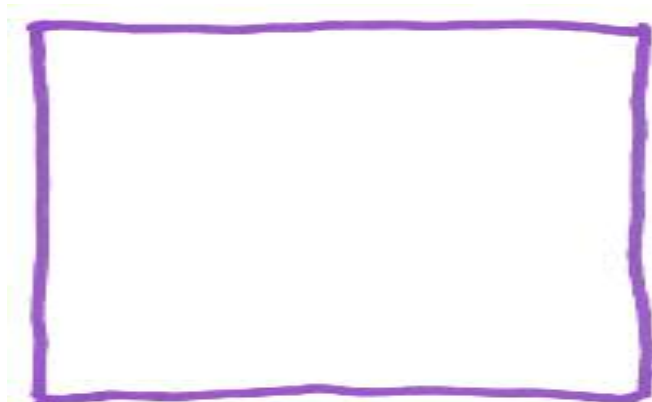
- Poseu en comú amb els companys la varietat i diversitat de respostes que han sorgit d'aquesta pregunta.

- 1 Resolguem les endevinalles! Primer troba la solució i després fes-ne un dibuix.

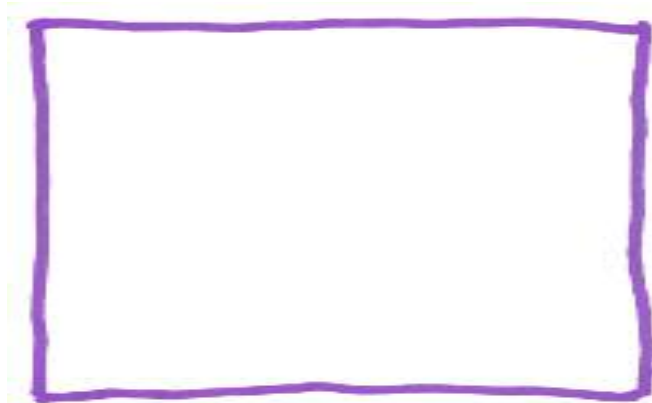
«D'origen àrab, bossa,
normalment de pell,
que usen els pastors
per portar el menjar.
Cinc lletres!»

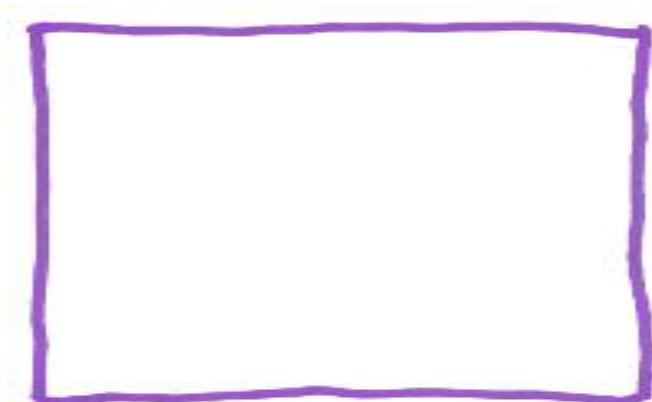
«D'origen àrab, fruit gros,
rodó, de color vermell
per dins i verd per fora,
molt refrescant.
Set lletres!»

«D'origen visigòtic,
porció de pa
relativament prima.
Sis lletres!»

«D'origen americà,
xarxa que es penja entre
dos arbres i serveix com a llit
o com a gronxador.
Sis lletres!»

2 Observa les tres imatges i digues quins personatges hi apareixen.

1 Llegeix les definicions següents i busca les respostes en la sopa de lletres.

«D'origen romaní, anar-se'n, marxar.
Cinc lletres!»

«D'origen franc, de la seva farina se'n fa pa.
Quatre lletres!»

«D'origen americà, producte alimentari fet a base de cacau.
Vuit lletres!»

«D'origen visigòtic, posar oli, sal, etc. a certes viandes.
Sis lletres!»

«D'origen ibèric, superfície preparada per escriure-hi a sobre amb guix
o retoladors especials. Vuit lletres!»

X	E	T	C	V	U	I	P
E	O	Q	X	O	F	R	I
C	R	C	A	T	R	E	S
S	E	P	O	B	I	N	S
A	C	T	B	L	N	R	A
C	E	M	P	A	A	C	R
Z	E	V	I	T	M	T	R
P	I	R	A	R	A	M	A

► Quin dels guàrdies que juguen a les endevinalles guanya sempre?

- 2 Llegeix en veu alta el fragment següent i procura donar-li entonació com si estiguessis explicant una història.

«Durant una colla d'anys va anar travessant aquella frontera gent que carretejava tota mena de ginyes, menges i idees. Així, els duaners van veure arribar una jove que traguava llibres que ja no estaven copiats a mà sinó amb un enginyós sistema que reproduïa les lletres mecànicament; un noi que venia del Pròxim Orient traguient la creença en un sol déu de tarannà caritatiu; un avi que venia carregat de cafè i tabac; un musulmà que els va fer conèixer una mena de gelatina blanca derivada de la llet de gran poder alimentari, etc.»

- 3 A partir del text anterior, inventa un diàleg entre els viatgers i els guàrdies de la duana que trobaràs a les vinyetes següents.

- 4 Què portaries tu si haguessis de travessar aquesta duana?

1 Un dia arriba a la duana una dona amb un seguit d'idees noves. Busca en el diccionari el significat de les paraules següents:

- ▶ Flux: _____
- ▶ Ressentir: _____
- ▶ Migranya: _____
- ▶ Emancipació: _____
- ▶ Inexpugnable: _____
- ▶ Traspalsar: _____
- ▶ Visat: _____

2 Com guareix la dona els vigilants de la duana?

Amb petites agulles	☐	☐	va dreçar l'esquena de l'espigat.
Amb un massatge miraculós	☐	☐	va curar les extremitats inferiors del magre.
Amb una pastilla groga	☐	☐	va desembussar les venes del golut.
Amb unes herbes	☐	☐	va fer desaparèixer el mal de cap de l'oficial.

3 Digues quins són els femenins dels masculins següents:

Metge: _____	Mestre: _____
Conductor: _____	Advocat: _____
Cap: _____	Psiquiatre: _____
Pagès: _____	Tinent: _____

4 Llegeix atentament el fragment següent i respon a les preguntes:

La frontera va estar oberta a tothom fins que un dia, sense saber per què, van rebre l'ordre de tancar-la als viatgers. Des d'aquell moment, només podrien proporcionar visats a aquells transeünts que portessin la maleta plena d'or, joies o valors de propietat.

- Per quin motiu creus que arriba l'ordre de tancar la frontera?

- Explica quina diferència trobes entre el que fins ara han portat els viatgers a la maleta i el que ara han de portar per poder passar la frontera.

5 Marca quin dels elements següents és un valor de propietat.

- ☐ una casa ☐ una idea ☐ les ganes de treballar

6 Omple les bafarades segons el que tu creguis que pensen els viatgers quan es troben la frontera tancada.

1 Emplena amb les paraules següents els buits del text:

**mans, cor, savi, demà, records, joves, treballar, il·lustració,
avi, riquesa, joventut, dona, vida, fills, panxa, maletes, il·lusions,
abans, vigilants**

Van haver de fer el _____ fort per no deixar entrar una família que portava les _____ farcides d'_____ per a un _____ millor per als seus _____; van foragitar uns _____ que només oferien com a garantia de la seva _____ el capital de les seves _____ i les ganes de _____; tampoc no van tenir més sort un _____ carregat de _____ de _____, una _____ jove que carretejava a la _____ el valor més preuat que ningú pugui tragar, la _____, ni un _____ que va intentar convèncer els _____ de la vàlua de la seva _____. Res no va tornar a ser com _____.

2 Quines són les notícies que arriben sobre la nació?

3 Quins sentiments et desperten aquestes notícies?

4 Llegeix amb atenció el fragment següent i respon a les preguntes:

No van confirmar aquests temors fins que un dia un jove alt i ferm va arribar a la duana amb la intenció de sortir. En revisar-li la maleta van constatar que era buida. Com que no tenien cap instrucció referent a això, no van gosar barrar-li el pas.

Darrere seu van arribar famíles senceres, avis, nens i adults amb una mirada que traspuava un fort sentiment d'impotència i amb la maleta també deserta.

Els gendarmes van abandonar la duana després d'esperar infructuosament tres mesos el sou que havien convingut amb les autoritats pertinents. No cal dir que a l'hora de decidir la direcció que havien de prendre van optar per seguir el solc deixat per la gent que fugia del seu propi país.

- Per què deixen sortir el jove alt i ferm del país?

- Què significa que el jove porta la maleta buida? Buida de roba o d'altres tipus de coses?

- Després d'haver llegit el llibre, imagina quin tipus de coses podria portar el jove quan entra al país.

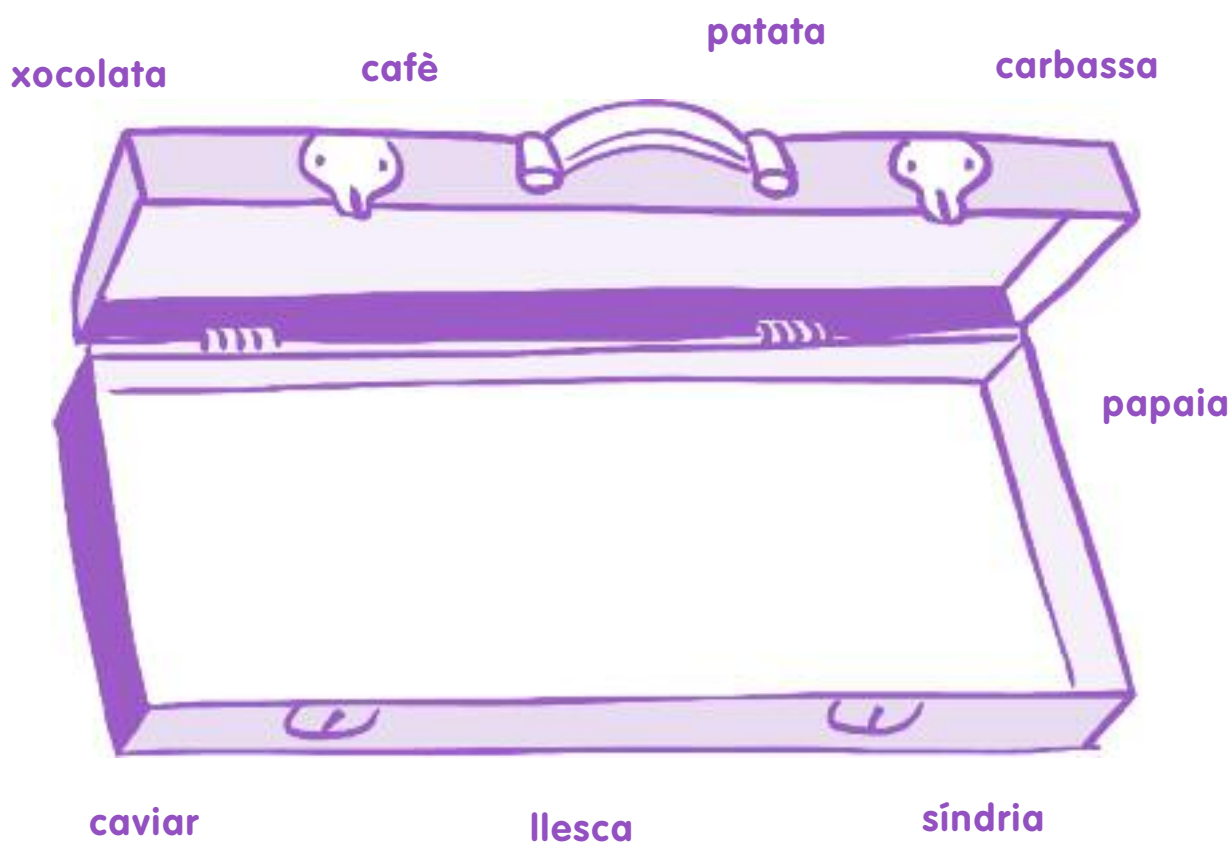
- Per què abandonen la duana els gendarmes?

- Per què els gendarmes marxen per on ha marxat la gent que ha sortit del país en lloc d'entrar al país?

1 Respon a aquest test i apunta't un punt per cada resposta correcta:

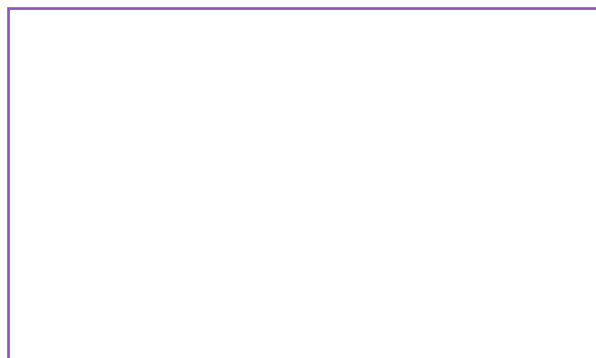
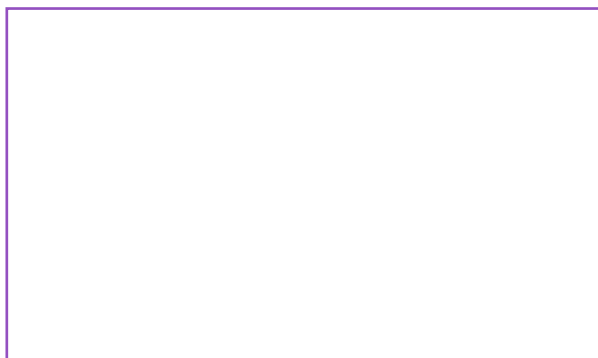
▶ La duana és una edificació rònega.	SÍ	NO
▶ Per travessar la frontera no cal ensenyar la maleta.	SÍ	NO
▶ Els nombres són una mena d'entitats inventades.	SÍ	NO
▶ L'home de pell colrada els fa un pastís de formatge.	SÍ	NO
▶ El mariner du a la butxaca la democràcia.	SÍ	NO
▶ La família exòtica porta un tresor en forma de focs artificials.	SÍ	NO
▶ Cafè i caviar són paraules d'origen grec.	SÍ	NO
▶ Qui travessa la frontera carreteja ginys, menges i idees.	SÍ	NO
▶ Els gendarmes mai no abandonen la duana.	SÍ	NO

2 De tots els aliments que trobaràs a continuació, fica en la maleta aquells que t'emportaries amb tu sempre.

- 3 Llegeix la rondalla següent i després pregunta als teus pares, avis o coneguts si saben altres rondalles d'acabament com aquesta. Escriu-les en els requadres.

Vet aquí un gos,
vet aquí un gat,
aquest conte s'ha acabat.
Vet aquí un gat,
vet aquí un gos,
aquest conte ja s'ha fos.

- 4 Ara que ja hem llegit tot el llibre, reflexionem a partir d'aquestes preguntes:

► Per què creus que aquest llibre està definit com «valors + ciutadania»?

► Creus que és verídica el que la història explica? Per què?

► Què t'ha semblat el final?

Títol: _____

Autor: _____

Il·lustrador: _____

Editorial: _____

PERSONATGES

► Aquesta història té protagonista? _____

► Quants personatges importants hi apareixen? _____

► Quin ha estat el teu personatge preferit? Per què? _____

ARGUMENT

► Fes una petita llista de tots els ginys, menges i idees que apareixen en la història.

Ginys: _____

Menges: _____

Idees: _____

TEMÀTICA: FILOSOFIA

► Creus que és una novel·la totalment fantàstica, o incorpora algun element real? _____

► Quina creus que és la part filosòfica de la història?